

VENDY VRBATOVÁ: PÁTKY A PÁTEČNÍCI

Nejpopulárnějšími návštěvními událostmi ovšem byly proslulé pátky, které se konaly u Čapků celoročně, týden co týden, bez ohledu na přítomnost či nepřítomnost pána domu, tedy i za nejoskřejší letní okurkové sezony.

S pátečníky příliš práce nebylo, protože nepřicházeli na večeři, ale na diskuse. Připravil se jim tedy studený bufet a občerstvení do „pátkárny“ a oni se už potom obsloužili sami, protože nechtěli být rušení obsluhujícím personálem. Byla to společnost výlučně mužská, kam ze zásady nesměla vstoupit po dobu obvyklých rušných debat žádná žena. Když tedy nebylo zbylí, ujal se obsluhy můj tatínek Václav.

A cože se podávalo pátečníkům? Většinou vybrané lahůdky od Lipperta: sardinky, očka, nářezy, rostbíf s tatarskou omáčkou, popíjela se káva, borovička z Valašska nebo slivovička z Vizovic.

Kuchyně v pátek ožívala výjimečně, zpravidla tehdy, když se některý z pátečníků rozhodl, že své kolegy pohostí osobně teplou večeří nebo nějakou specialitou. Malíř Václav Rabas k této příležitosti objednával speciální klobásky, které sám opékal na plotně, hrdě opásaný bílou zástěrou. Jindy zase spisovatel František Kubka přinesl lahůdkové párky a k nim horu křenu. Svěřil všechno Bety a Heleně a prosil, aby párky ohřály a křen nastrouhaly. Pátečníků bylo hodně, párků pro ně jakbysmet a ještě víc křenu. Za nějakou chvíli přišel hostitel Kubka zkontrolovat přípravy na večeři a zastihl obě děvčata nad křenem vydatně slzet. Dobrácký spisovatel lítostivě spráskl ruce a zvolal: „Chudinky kudrnatý, voni tady nad tím pláčou!“ Na pátky docházel z vedlejší půle domu Karlův bratr Josef Čapek a často přibyl i dr. Josef Palivec, manžel jejich sestry Heleny. Z dalších příbuzných to byl později dr. Karel Scheinpflug, bratr Karlovy ženy Olgy, a dr. Edmond Konrád, manžel její sestry Boženy.

Vedle již zmíněných osobností spisovatele Kubky a malíře Rabase patřilo mezi pátečníky mnoho významných lidí tehdejšího uměleckého, vědeckého a politického světa. Často se objevoval lékař a spisovatel Vladislav Vančura, za války umučený nacisty v koncentračním táboře. Bohužel stejný osud potkal i Karlova bratra Josefa a dalšího pátečníka, spisovatele Karla Poláčka. Mezi pátečníky chodívali i bratři Kříčkové, skladatel Jaroslav Kříčka později zhudebnil Čapkovu Pošťáckou pohádku. K pátečníkům patřili malíř Vlastimil Rada, spisovatel Josef Kopta, JUDr. Bouček st. a MVDr. Bouček ml., filozof profesor J. B. Kozák, redaktor a politik Hubert Ripka, divadelní kritik dr. Miroslav Rutte a ovšem i novinář a spisovatel Ferdinand Peroutka. Také proslulý lékař dr. Steinbach, básník Josef Hora, literární vědec profesor Mukařovský, autor obšírného pojednání o Čapkově díle s ukázkami a rozbořením jeho prací.

Později vedle těchto železně pravidelných pátečních sezení vznikly ještě debatní pondělky, ale těch se zúčastňovali pouze Čapkoví novinářští kolegové.

Vrbatová, Vendy. Jak se vařilo a žilo u Čapků. Praha : Olympia, 1999. s. 52 – 54.